

KODEKS DOBRYCH PRAKTYK EKOLOGICZNYCH

BĄDŹ EKOLOGICZNY! DOWIEDZ SIĘ JAK WŁAŚCIWIE POSTĘPOWAĆ Z ODPADAMI

Broszura powstała w ramach kampanii edukacyjnej
pn. „Mądrze kupujesz i segregujesz - odpady redukujesz”

Sfinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu
Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze

SZANOWNI PAŃSTWO!

Broszura, którą przekazujemy w Państwa ręce, powstała w ramach kampanii edukacyjnej pn. „Mądrze kupujesz i segregujesz – odpady redukujesz”. Przedstawiamy w niej najważniejsze zasady dotyczące postępowania z odpadami komunalnymi oraz działania zmierzające do ich ograniczenia.

Zachęcamy wszystkich mieszkańców gmin objętych kampanią, zarówno dzieci, młodzież, jak i osoby dorosłe do stosowania dobrych praktyk ekologicznych w życiu codziennym.

Kampania pn. „Mądrze kupujesz i segregujesz – odpady redukujesz” prowadzona jest przez Łużycki Związek Gmin. Na jej realizację związek pozyskał dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze. Wykonawcą kampanii jest Zakład Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o. w Marszowie.

Kampania swoim zasięgiem obejmuje mieszkańców 15 gmin należących do Łużyckiego Związku Gmin: Brody, Gozdnicza, Gubin (miasto), Iłowa, Jasień, Lipinki Łużyckie, Lubsko, Łęknica, Trzebiel, Tuplice, Wymiarki, Żagań (gmina i miasto), Żary (gmina i miasto).

MĄDRZE KUPUJESZ I SEGREGUJESZ – ODPADY REDUKUJESZ

EKOLOGICZNE ZAKUPY

Świadome kupowanie zapobiega powstawaniu odpadów.

SEGREGACJA ODPADÓW „U ŹRÓDŁA”

Segregowanie odpadów w naszych domach zwiększa odzysk surowców wtórnych, a w następstwie zmniejsza ilość odpadów kierowanych na składowisko.

REDUKCJA ODPADÓW

Przemysłane zakupy i prawidłowa segregacja „u źródła” ograniczają ilość wytwarzanych odpadów i przyczyniają się do ochrony zasobów naturalnych.

EKOKONSUMENT CZYLI STOSOWANIE ZASADY 3R

Ekokonsument promuje postawy i zachowania proekologiczne, w życiu codziennym stosuje zasadę **3R**. Nazwa tej zasady wzięta się od trzech pierwszych liter angielskich słów: **reduce**, **reuse** i **recycle**, które kolejno oznaczają: ograniczanie, ponowne używanie, odzyskiwanie.

REDUCE

- Ograniczanie konsumpcji do nabywania jedynie potrzebnych produktów co oznacza oszczędność w portfelu, zmniejszenie zużycia surowców i energii oraz mniej odpadów.
- Używanie toreb wielorazowych lub koszyków zamiast jednorazowych siatek foliowych. Jeżeli zabierzesz na zakupy torbę wielokrotnego użytku zamiast 4 reklamówek (o wadze 19.5 g każda) ograniczysz emisję CO₂ o 8 kg rocznie.

REUSE

- Używaj pojemników wielokrotnego użytku, najlepiej szklanych. Jeśli już musisz wybrać plastikowe – używaj ich tyle razy, ile się da.
- Ponowne użycie różnych przedmiotów polegające na nadawaniu nowej, nierzadko lepszej, wersji produktowi, który utracił swoją pierwotną funkcję, ze względu na zużycie lub inne uszkodzenia np. ogrodowa huśtawka z opony.

RECYCLE

- Recykling to proces przetwarzania odpadów na nowe przedmioty. Wytworzenie produktu wtórnego zabiera mniej energii niż wyprodukowanie nowego. Więc zanim coś kupisz, sprawdź, czy dany produkt bądź jego opakowanie nadają się do przetworzenia. To bardzo ważne, aby odpowiednio segregować odpady. Szkło, plastik, papier i metal umieszczaj osobno, w specjalnych pojemnikach.

PLASTIK

Czy wiesz, że...

- z 35 zużytych butelek PET można wyprodukować jedną bluzę z polaru,
- ocenia się, że ok. 3% wyprodukowanych toreb foliowych, w całości lub we fragmentach, luźno fruwa (lub pływa) w przyrodzie,
- wyrzucając do odpowiedniego kosza plastikowe opakowanie skracaś czas jego rozkładu z kilkuset lat do kilku dni.

SZKŁO

Czy wiesz, że...

- wytworzenie szkła z materiałów odzyskiwanych zmniejsza zanieczyszczenie powietrza o 14–20%,
- na każdej tonie odzyskanego szkła oszczędzamy tonę surowca (piasku),
- odzyskując szkło tylko z jednej butelki można oszczędzić tyle energii, ile zużyłaby 100-watowa żarówka świecąc bez przerwy 4 godziny.

SEGREGUJ ODPADY. TO TAKIE PROSTE I POŻYTECZNE!

ZACZNIJMY OD EKOLOGICZNYCH ZAKUPÓW!

Oto kilka użytecznych rad, do których warto stosować się na co dzień:

LISTA ZAKUPÓW TO PODSTAWA

Spis potrzebnych produktów pozwoli Ci nie tylko uniknąć ponownej wycieczki do sklepu, żeby kupić to o czym zapomniałeś, ale też ograniczy ilość rzeczy kupionych bezmyślnie, pod wpływem impulsu, promocji, w efekcie często nieprzydatnych i trafiających po pewnym czasie do kosza.

UŻYWAJ TOREB EKOLOGICZNYCH

Rocznie ludzkość używa około trylionu foliówek, a znaczna część z nich zanieczyszcza świat wokół nas. Dziś torbę płócienną można kupić przecież w każdym sklepie, mają wiele zalet: są bardzo estetyczne, wygodne, trwałe, no i przede wszystkim nadają się do wielokrotnego użytku.

SPRÓBUJ OGRANICZYĆ ILOŚĆ WYRZUCANYCH OPAKOWAŃ

Kupuj produkty sprzedawane luzem lub zapakowane bardziej racjonalnie, np. zamiast 6 małych butelek wody, kup po prostu jedną dużą.

KUPUJ ARTYKUŁY W OPAKOWANIACH WIELOKROTNEGO UŻYTKU

Sprawdź jakie surowce zostały wykorzystane do produkcji, czy użyto materiały wtórne, jaki rodzaj opakowania został użyty i czy dany produkt nadaje się do wielokrotnego użytku i możliwa jest jego naprawa.

CZY NA PEWNO KUPUJESZ TO CO CI POTRZEBNE?

Zawsze zadawaj sobie pytania, czy koniecznie musisz mieć

dany produkt, a jeżeli tak, to czy możesz kupić go z kimś „na spółkę”. Pomyśl czy nie kupujesz czegoś nie z potrzeby, ale pod wpływem reklamy. Jeśli to możliwe, pomyśl, czy danego przedmiotu nie możesz po prostu pożyczyć lub kupić w sklepie z używanymi rzeczami.

CHCESZ KUPIĆ NAPÓJ W PUSZCE ALUMINIOWEJ?

Zastanów się! – produkcja aluminium pociąga za sobą wysokie zużycie energii, nadmierne wykorzystywanie surowców i wytwarzanie dużych ilości odpadów toksycznych.

CHCESZ KUPIĆ PAPIER DO DRUKARKI?

Zastanów się! – może możesz jeszcze wykorzystać raz zadrukowany papier, drukując na drugiej stronie? A może możesz po prostu wykorzystać dokument wyłącznie w formie elektronicznej?

CHCESZ KUPIĆ JEDNORAZOWĄ BATERIĘ?

Zastanów się! – kup lepiej baterie nadające się do ładowania, czyli tzw. akumulatorki wraz z ładowarką – ich stosowanie jest tańsze i do tego zmniejsza ilość trujących odpadów.

ODDZIEL TO, CO MOŻNA ODZYSKAĆ I ZAGOS

PAPIER

WRZUCAMY:

- gazety, czasopisma, książki
- ulotki, katalogi
- zeszyty, papier szkolny i biurowy
- torby i worki papierowe, papier pakowy
- złożone na płasko tekturę i kartony

NIE WRZUCAMY:

- kartonów po sokach i mleku (tetra-pak)
- mocno zabrudzonego, zatłuszczonego papieru
- papieru woskowego, termicznego, faksowego
- opakowań z zawartością
- tapet, worków po materiałach budowlanych
- pieluch, artykułów higienicznych i kosmetycznych

UWAGA!

- kartony i pudełka muszą być **poskładane** by zajmowały jak najmniej miejsca
- nie trzeba usuwać zszywek, spinaczy i niedużych ilości taśmy klejącej

TWORZYWA SZTUCZNE

WRZUCAMY:

- puste, **zgniecione** plastikowe butelki po napojach
- puste plastikowe opakowania po kosmetykach, chemii gospodarczej
- torebki, worki foliowe
- plastikowe opakowania po żywności
- zakrętki z butelek i słoików
- puste puszki po napojach i żywności
- puste opakowania po aerozolach
- drobny złom, części metalowe

- **zgniecione** kartony po sokach i mleku (tetra-pak)
- plastikowe zabawki

NIE WRZUCAMY:

- butelek i opakowań z zawartością
- opakowań po lekach, strzykawek
- opakowań i butelek po olejach przemysłowych i smarach
- opakowań po nawozach i środkach ochrony roślin
- puszek i pojemników po farbach i lakierach
- styropianu
- sprzętu AGD i RTV
- baterii i akumulatorów
- opon i gumy
- zderzaków samochodowych
- mebli i węży ogrodowych

UWAGA!

wszystkie butelki i opakowania muszą być **puste i zgniecione**, by zajmowały jak najmniej miejsca, nie trzeba odkręcać nakrętek, zdejmować etykiet i krążków z szyjki butelki opakowań nie trzeba myć

SPODAROWAĆ CZYLI CO I JAK SEGREGUJEMY

SZKŁO

WRZUCAMY:

- **puste**, szklane butelki po napojach
- **puste** słoiki bez nakrętek
- inne szklane opakowania

NIE WRZUCAMY:

- szyb okiennych i samochodowych
- termometrów, strzykawek
- żarówek, świetlówek, lamp neonowych, fluorescencyjnych i rtęciowych, reflektorów
- luster
- ekranów i lamp telewizorów
- zniczy
- szkła żaroodpornego i zbrojonego
- ceramiki, porcelany, fajansu, kryształów
- szkła gospodarczego (miski, talerze, kubki itp.)
- doniczek

UWAGA!

butelki, słoiki, opakowania muszą być **puste** należy odkręcić metalowe/plastikowe nakrętki, nie trzeba usuwać etykiet, nie trzeba myć opakowań

BIOODPADY

WRZUCAMY:

- **roślinne** resztki żywności
- obierki z owoców i warzyw oraz ich części
- zepsute warzywa i owoce
- skorupki jaj
- fusy po kawie i herbacie
- kwiaty cięte
- kwiaty doniczkowe

- ziemię po kwiatkach
- trociny
- skoszoną trawę, liście
- drobne gałęzie

NIE WRZUCAMY:

- **mięsa, kości, ryb**
- foli, szkła, metalu
- **nabiału** (serów, jogurtów itp.)
- płynnych resztek żywności
- **popiołu z kominka i pieca**
- kamieni
- odchodów zwierzęcych
- żwirku dla kota
- padłych zwierząt
- płyt wiórowych
- pieluch, artykułów higienicznych

UWAGA!

odpady powinny być wyrzucone bez opakowań, tj. worków, siatek, słoików, pudełek

ODPADY NIEBEZPIECZNE

Odpady niebezpieczne to odpady, które ze względu na swoje pochodzenie, skład chemiczny, biologiczny, inne właściwości stanowią poważne zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, także dla środowiska naturalnego.

Do odpadów niebezpiecznych należą m.in.: oleje (olej silnikowy, smar), rozpuszczalniki, farby, lakiery, kleje, tusze, odpady zawierające rtęć, freon, środki ochrony roślin, świetlówki, neonówki, termometry, baterie, akumulatory.

JAK POZBYĆ SIĘ NIEBEZPIECZNYCH ODPADÓW?

Większość odpadów niebezpiecznych można oddać bezpłatnie do Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), które funkcjonują w gminach.

Możemy je również przekazać do specjalnie wyznaczonych miejsc:

- **Baterie:** oznakowane pojemniki znajdują się na terenach szkół, urzędów, instytucji oraz sklepów.
- **Leki i termometry:** punkty zbiórki są zlokalizowane w większości aptek.
- **Zużyty lub zepsuty sprzęt elektryczny i elektroniczny, a także żarówki** należy odnieść do punktów zbiórki, znajdujących się na terenie miasta/gminy. Sklepy i punkty handlowe mają obowiązek przyjąć bezpłatnie stary sprzęt przy zakupie nowego tego samego rodzaju.
- **Akumulatory, oleje, smary, płyny techniczne:** tego rodzaju odpady można oddawać w stacjach obsługi i naprawy pojazdów, na stacjach benzynowych oraz punktach sprzedaży tego rodzaju produktów.

PUNKTY SELEKTYWNEJ ZBIÓRKI ODPADÓW KOMUNALNYCH

ADRESY PUNKTÓW SELEKTYWNEJ ZBIÓRKI ODPADÓW KOMUNALNYCH W GMINACH NALEŻĄCYCH DO ŁUŻYCKIEGO ZWIĄZKU GMIN:

- PSZOK Żary (miasto i gmina), ul. Św. Brata Alberta 8, Żary
- PSZOK Żagań (miasto), ul. Przyjaciół Żołnierza 62, Żagań
- PSZOK Lubsko, ul. Traugutta 3, Lubsko
- PSZOK Gubin (miasto), ul. Śląska 36, Gubin
- PSZOK Jasień, ul. Żytnia, Jasień
- PSZOK Iłowa, ul. Żagańska 80, Iłowa
- PSZOK Gozdnicza, 3-Maja 6, Gozdnicza
- PSZOK Trzebiel, ul. Kościuszki 14a, Trzebiel
- PSZOK Brody, ul. Kilińskiego 4, Brody
- PSZOK Tuplice, ul. Przemysłowa 1, Tuplice
- PSZOK Łęknica, wjazd od ul. Wiejskiej, przy byłym składowisku odpadów w Łęknicy
- PSZOK Lipinki Łużyckie, ul. Św. Brata Alberta 8, Żary
- PSZOK Wymiarki – Mobilny, ul. II Armii W.P. 34, Witoszyn

Czy wiesz, że...

- 1 gram srebra zawarty w bateriach alkaicznych może skażać 1 m² ziemi. Żadnego z odpadów niebezpiecznych nie wolno spalać, zakopywać, wyrzucać do lasu, wylewać do kanalizacji, gruntu, czy wody
- jeden odbiornik telewizyjny wrzucony do niewielkiego jeziora wystarczy, aby zatruć ekosystem wodny na kilka lat.
- tworzywo sztuczne np. z obudowy pralki można przetworzyć na kolpaki do samochodu,
- ze świetlówek odzyskuje się szkło, wolfram i aluminium,
- z przewodów elektrycznych można odzyskać tworzywa sztuczne i miedź.
- odzyskane i przetworzone w procesie recyklingu starej pralki włókna karbonowe są później wykorzystywane np. przy produkcji żagli lub namiotów.

JAK MOŻEMY ZMNIJSZYĆ ILOŚĆ WYTWARZANYCH ODPADÓW?

PAMIĘTAJMY! Każdy z nas ma wpływ na ilość powstających odpadów. Możemy stać się ekokonsumentami i stosować zasadę 3R w życiu codziennym.

Przestrzegając kilku reguł podczas zakupów, segregując odpady w domu, używając opakowań wielokrotnego użytku zmniejszamy ilość wytwarzanych odpadów. Dzięki takiej postawie zwiększa się poziom odzysku surowców wtórnych, a w rezultacie znacznie mniej odpadów trafia na składowisko.

Hierarchia postępowania z odpadami

MAKULATURA

Czy wiesz, że...

- 1 tona zebranej makulatury ratuje życie 17 drzew,
- papier – kartka czy bilet do kina rozkłada się leżąc w wilgotnej ziemi około 3 do 5 miesięcy,
- wyrzucając do odpowiedniego kosza stos gazet o wysokości 125 cm oszczędzasz 6 metrowe drzewo.

METAL (PUSZKI ALUMINIOWE)

Czy wiesz, że...

- zrobienie puszki aluminiowej z materiału odzyskanego wytwarza o 95% mniej zanieczyszczeń powietrza niż zrobienie jej z rud boksytowych,
- energia, którą oszczędzamy odzyskując jedną puszkę aluminiową, pozwoli działać telewizorowi bez przerwy przez 3 godziny,
- 1 tona aluminium pozyskana z zebranych puszek zmniejszy zużycie boksytu o 4 tony.

CZY WIESZ, GDZIE TRAFIAJĄ NASZE ODPADY?

Odpady z terenu 15 gmin należących do Łużyckiego Związku Gmin trafiają do Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Marszowie. Jest to regionalna instalacja przetwarzania odpadów komunalnych dla 22 gmin należących do regionu zachodniego województwa lubuskiego.

JAK DZIAŁA ZZO MARSZÓW?

W ZZO Marszów odpady poddawane są różnym procesom: sortowania, kompostowania, demontażu, kruszenia i ostatecznie składowania. Najważniejszymi obiektami w zakładzie są sortownia i kompostownia.

SORTOWNIA – ODZYSK CENNYCH SUROWCÓW WTÓRNYCH

Funkcjonowanie sortowni opiera się na pracy specjalistycznych urządzeń oraz pracy ludzkich rąk. W wyniku procesu sortowania odzyskuje się cenne surowce wtórne takie jak: **makulatura, szkło kolorowe i bezbarwne, tworzywa sztuczne, opakowania typu tetra pak oraz metale**. Surowce wtórne trafiają do firm zajmujących się recyklingiem.

KOMPOSTOWNIA – PRZETWARZANIE BIOODPADÓW NA KOMPOST

Odpady biodegradowalne i zielone trafiają do kompostowni, gdzie poddawane są procesowi kompostowania. W wyniku tego procesu powstaje **kompost – KOMPO ZZO Marszów**, który jest wykorzystywany jako nawóz w ogródkach kwiatowych.

Czy wiesz, że...

- W ZZO Marszów działa „Ekoszkola”. W roku szkolnym 2015/2016 r. w warsztatach edukacyjnych prowadzonych przez „Ekoszkolę” wzięło udział ok. 1200 dzieci i młodzieży.
- W ciągu tygodnia do ZZO Marszów wjeżdża średnio 400 śmieciarek z odpadami.
- Miesięcznie do ZZO Marszów trafia ok. 625 ton odpadów zebranych selektywnie oraz ponad 4000 ton odpadów zmieszanych.

Więcej ekologicznych porad i ciekawostek na stronie: WWW.EKOSZKOLA.MARSZOW.PL

MĄDRZE KUPUJESZ I SEGREGUJESZ - odpady redukujesz.

WWW.EDU.LZG.COM.PL

BENEFICJENT

Łużycki Związek Gmin

ul. Jana Pawła II 15

68-100 Żagań

tel. 68 477 10 90

e-mail: biuro@lzg.com.pl

www.lzg.com.pl

WYKONAWCA

Zakład Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o.

Marszów 50a

68-200 Żary

tel. 68 479 46 26

e-mail: zso@marszow.pl

www.marszow.pl

www.ekoszkola.marszow.pl

INSTYTUCJA FINANSUJĄCA

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze

ul. Miodowa 11,

65-602 Zielona Góra

www.wfosigw.zgora.pl